

FOSFORA UN KĀLIJA IZNESE ZIEMAS KVIEŠU SĒJUMOS ATKARĪBĀ NO AUGSNES APSTRĀDES

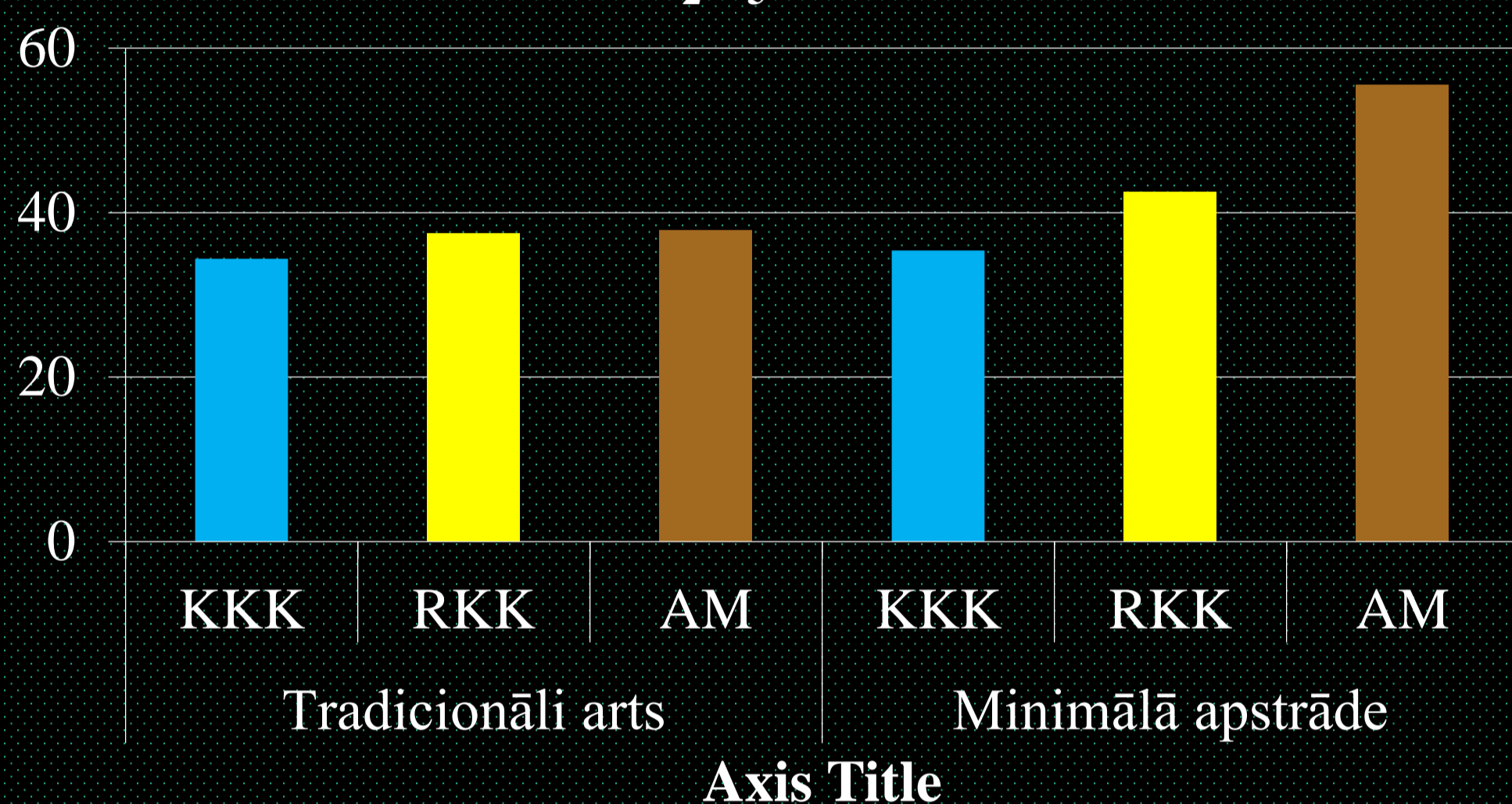
Adrija Dorbe, Madara Darguža
LLU Lauksaimniecības fakultāte

Raža un tās kvalitāte ir atkarīga no auga spējas izmantot barības vielas no augsnes un mēslojuma. Barības vielu iznese parāda barības vielu daudzumu, kas uzņemts, lai nodrošinātu konkrēto ražas lielumu un kvalitāti. Bioloģiskā barības elementu iznese (kultūraugu raža, blakusprodukcija un augu saknes) parāda kopējo barības elementu uzņemto daudzumu no augsnes un iestrādātajiem mēslošanas līdzekļiem.

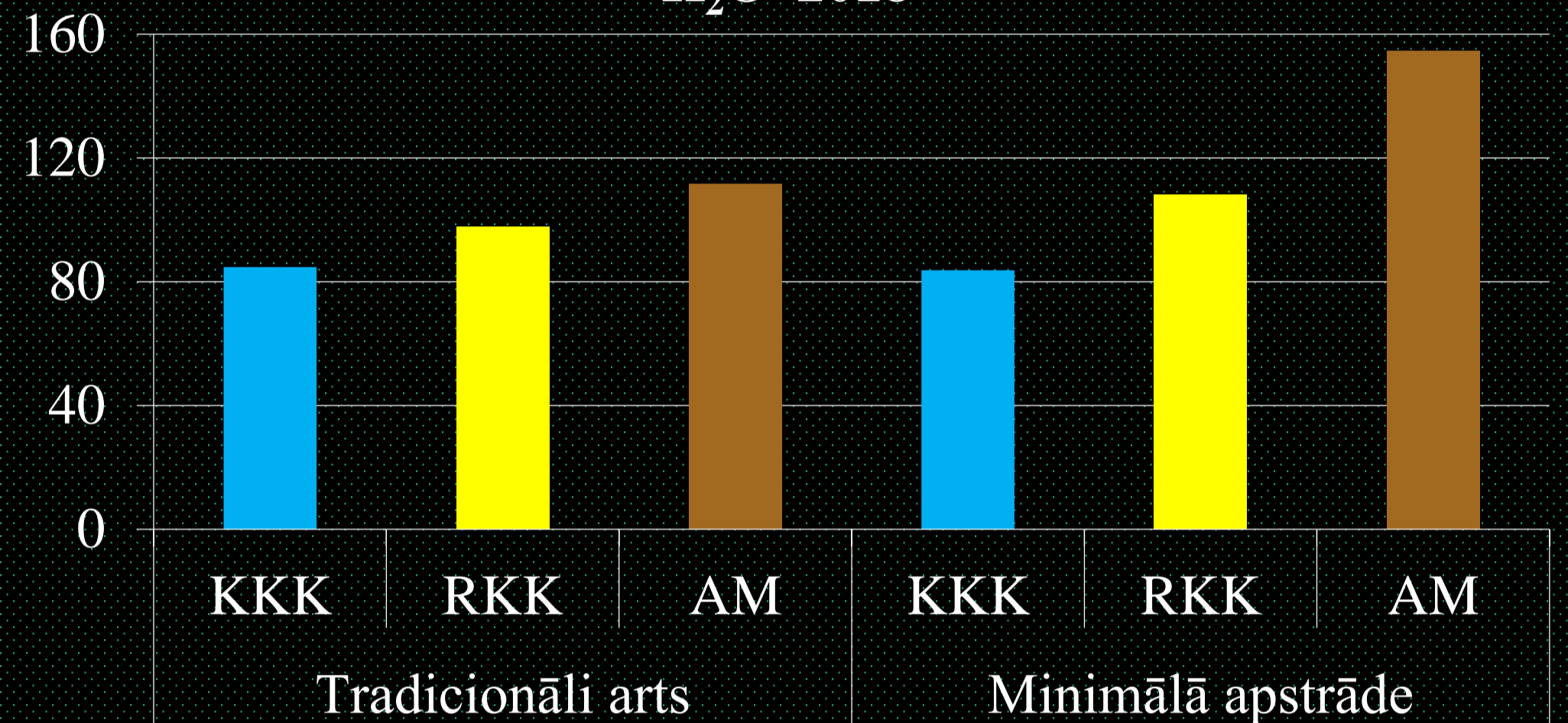
Ziemas kvieši audzēti LLU mācību pētījumu saimniecībā „Pēterlauki” divfaktoru izmēģinājuma: 1) augsnes apstrāde (A1 – aršana 22–24 cm dziļumā; A2 – bez apvēršanas apstrāde līdz 10 cm dziļumā; turpmāk tekstā “arts” un “nearts”); 2) augu maiņa (B1 – kvieši bezmaiņas sējumā; B2 – kvieši un rapsis (īsā rotācija); B3 – augu maiņa, kur iekļauti arī mieži un lauka pupas). No pētījuma apskatīti trīs pēdējo ražas gadu ziemas fosfora (P_2O_5) un kālija (K_2O) iznese.

Barības vielu iznese ar ziemas kviešiem, $kg\ ha^{-1}$

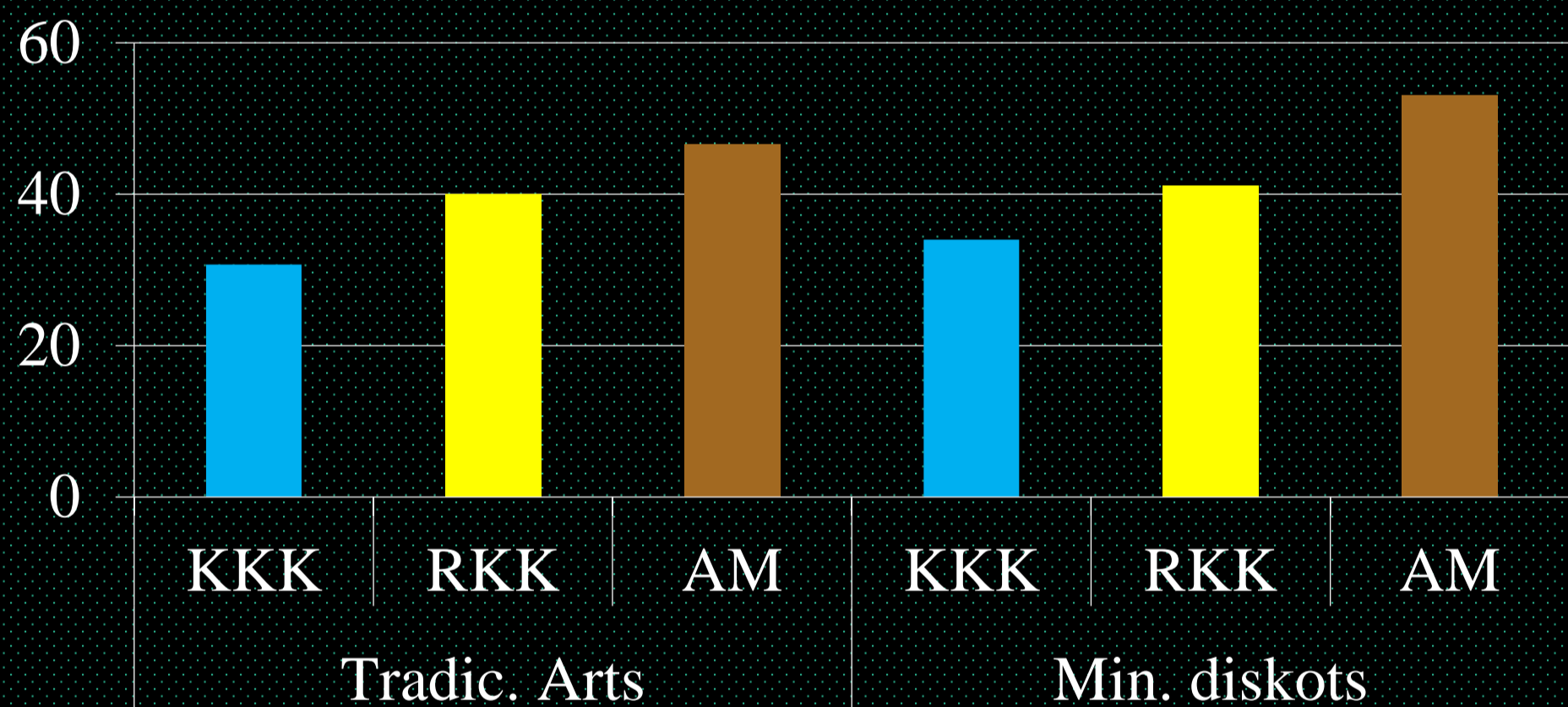
P_2O_5 2018

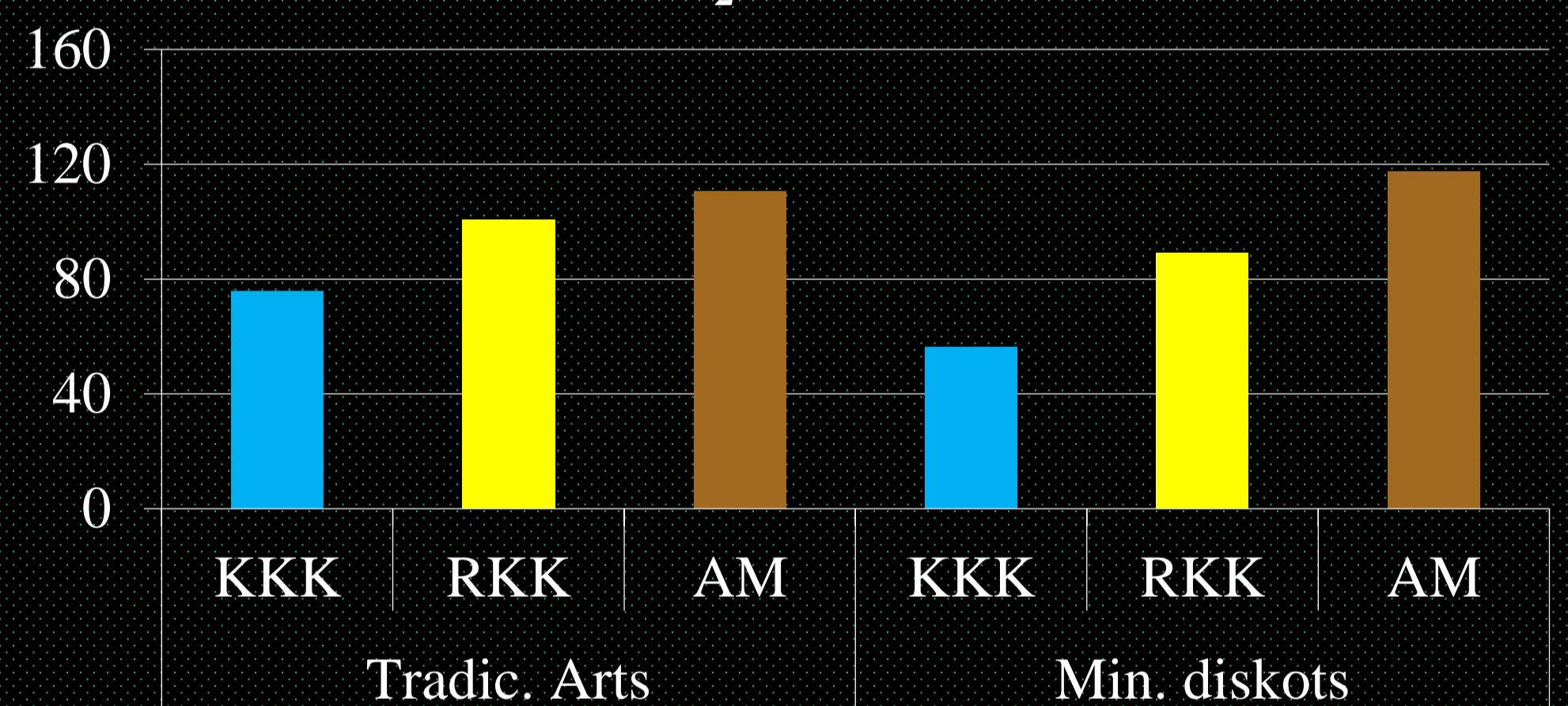
K_2O 2018

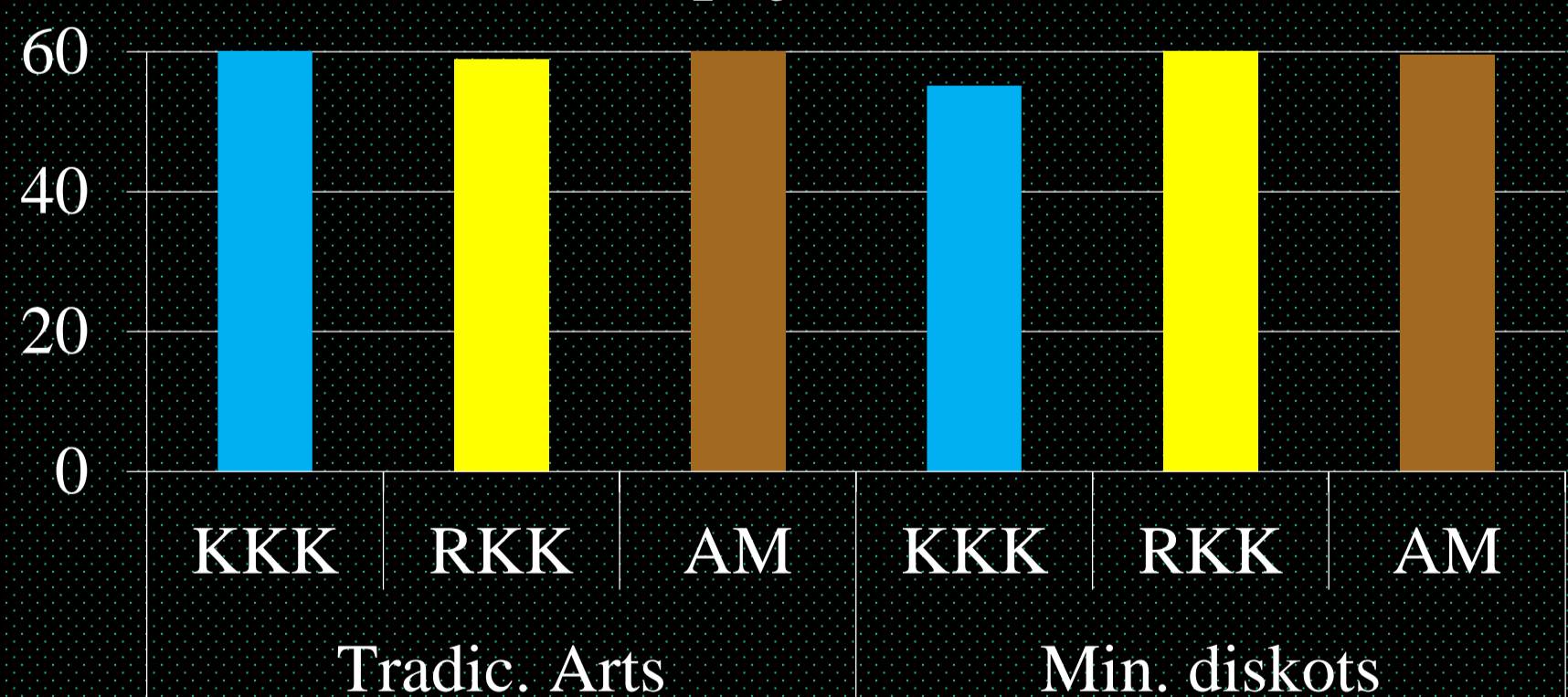
P_2O_5 2019

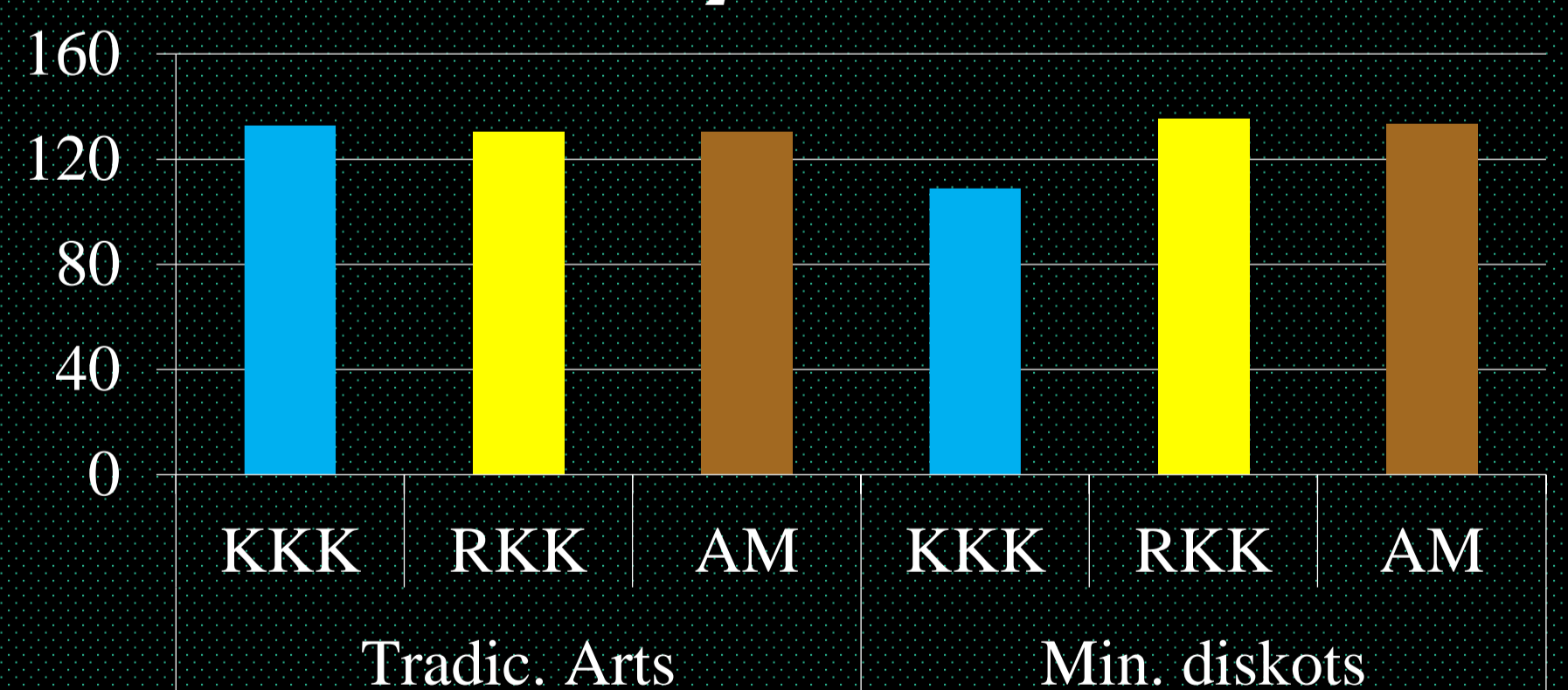
K_2O 2019

P_2O_5 2020

K_2O 2020

2018. gadā fosfora (P_2O_5) iznesi ziemas kviešu sējumos ne augsnes apstrādes veids, ne augu maiņas variants neietekmēja. Tomēr novērota tendence, ka neartajos laukos fosfora iznese ir bijusi lielāka. 2019. gadā fosfora iznese palielinās, iekļaujot augu maiņa vairāk kultūraugu. 2020. gadā fosfora iznese bija augstāka salīdzinot ar citiem gadiem.

Visos apskatītajos izmēģinājuma gados viszemākā kālija (K_2O) iznese aprēķināta ziemas kviešu bezmaiņas sējumos artajā tīrumā. 2018. un 2019. gadā lielāka kālija iznese aprēķināta augu maiņas variantā bezapvēršanas augsnē, savukārt 2020. gadā nebija novērotas likumsakarības attiecībā uz kālija iznesi.

Pateicība. Pētījums finansēts no Zemkopības ministrijas projekta “Minimālās augsnes apstrādes ietekme uz augsnes auglības saglabāšanu, kaitīgo organismu attīstību un izplatību, ražu un tās kvalitāti bezmaiņas sējumos”

